

Допомагаємо потерпілому, який опинився під завалом чи в понівеченому транспортному засобі

Надання домедичної допомоги має бути безпечним для рятувальника. Тому, хто надає допомогу, слід переконатися, що будівельна конструкція надалі не руйнуватиметься, загроза артилерійських обстрілів або повітряних ударів минула, понівечений транспорт нерухомий.

Якщо частини будівлі звисають на арматурі, зруйновані стіни хиткі, відчувається запах газу або продовжується електропостачання до зруйнованої будівельної конструкції, з понівеченого автомобіля витікає пальне та/або є задимлення — надавати допомогу небезпечно. У таких випадках викликайте та дочекайтеся на місці події рятувальників із відповідним обладнанням. В умовах воєнних дій це не завжди можливо. Тож інколи іншим працівникам доводиться самотійно надавати допомогу потерпілим: вивільняти з-під завалу чи з авто, евакуювати в безпечне місце, надавати домедичну допомогу, транспортувати до медичного закладу тощо.

Домедична допомога внаслідок завалу

1 Перевірте, чи місце події безпечне для вас. За можливості використовуйте захисне спорядження: окуляри, рукавиці, ватно-марлеву пов'язку / респіратор тощо.

2 Оцініть обстановку на об'єкті та ступінь небезпеки для потерпілого. Адже відсутність кисню, води, їжі, можливість повторної атаки ворога роблять стан травмованого ще небезпечнішим.

3 Оцініть складність завалу та власні фізичні можливості. За потреби покличете на допомогу інших працівників, за можливості — викличте рятувальників.

4 Установіть контакт із потерпілим, а також спробуйте з'ясувати, скільки часу він перебуває під тиском уламків. Якщо понад 10 хв або потерпілий без свідомості, вивільняти стиснену частину тіла не можна. Якщо ж із моменту стискання минуло менше ніж 10 хв, вивільніть стиснену частину тіла.

5 Опитайте потерпілого, спробуйте з'ясувати, наскільки критичний його стан. У разі кровотечі накладіть пов'язку, що тисне. За потреби скористайтеся кровоспинним джгутом. Якщо в потерпілого перелом кінцівки, знерухомте її за допомогою шин чи підручних засобів.

6

Якщо стан не критичний — потерпілий у свідомості, у нього немає кровотеч і тяжких травм, — залишайтеся поруч, підтримуйте та очікуйте на рятувальників і медичних працівників.

7

Якщо ви впевнені, що розбирання завалу не зашкодить потерпілому, можете починати його вивільняти. Якщо потерпілого потрібно терміново евакуювати, а з моменту стиснення пройшло понад 10 хв — перед вивільненням кінцівки накладіть на неї кровоспинний джгут. Після вивільнення — пов'язку, що тисне. Для цього використайте компресійний бинт від джгута згори вниз на всю довжину кінцівки. Опісля зніміть джгут.

8

Постійно коментуйте свої дії та не припиняйте контактувати з потерпілим.

9

Дбайте про власну безпеку: тримайте рівновагу, використовуйте страхувальні мотузки, прораховуйте наперед кожен свій рух і його наслідки.

10

Якщо вдалося вивільнити потерпілого, піднімайте й опускайте його тільки силою власних м'язів. Не використовуйте для цього мотузки, важелі, інші підручні засоби, адже вони можуть призвести до подальшого обвалу будівельної конструкції.

Домедична допомога в понівеченому транспортному засобі

1

Намагайтеся постійно перебувати в полі зору потерпілого. Наближайтеся до нього так, щоб він не повертав голови. Якщо в потерпілого ушкоджений шийний відділ хребта, а він поверне голову, це може додатково травмувати його.

2

За можливості розблокуйте водійські дверцята, вимкніть двигун, витягніть ключ із замка запалювання, знерухомте авто ручним гальмом або підкладіть під колеса каміння / інші предмети.

3

Якщо для того, щоб відчинити авто, треба вибити скло, зробіть це позаду водія на пасажирських місцях. Звісно, за відсутності там пасажирів. У будь-якому випадку розбивайте скло загостреним краєм міцного предмета. Спрямовуйте удар по нижній найдалшій від пасажирів ділянці скла. Це мінімізує можливі додаткові ушкодження від уламків.

4

Установіть контакт із потерпілим, говоріть голосно й чітко.

5

Зафіксуйте шийний відділ хребта потерпілого за допомогою шийного комірця або іншим методом — м'якою шиною або ручною фіксацією.

6

Оцініть загальний стан потерпілого. За наявності в нього свідомості, самостійного дихання та відсутності кровотеч дочекайтеся приїзду рятувальників. При цьому продовжуйте допомагати потерпілому безпосередньо в салоні.

7

Якщо ви вирішили самостійно дістати потерпілого з транспортного засобу, дійте за алгоритмом:

- розстебніть пасок безпеки;
- заведіть власну руку під руку потерпілого, підтримуючи його голову іншою рукою. Не стискайте йому грудну клітку, адже вона може бути ушкоджена;
- взявшись іншою рукою за ремінь потерпілого, повільно витягуйте його з авто, постійно підтримуючи голову;
- перемістіть потерпілого в безпечне місце на землі;
- транспортуйте за допомогою жорстких нош або підтримуючи ноги з допомогою іншого рятувальника.

Транспортування до медичного закладу

Якщо перевозитимете потерпілого в легковому авто, використовуйте заднє сидіння, накрийте потерпілого ковдрою та обкладіть подушками, щоб пом'якшити можливі поштовхи. Але краще знайдіть змогу перевезти потерпілого на ношах.

Транспортуйте потерпілого лише на твердих ношах, якщо в нього є хоча б одна з ознак травмування хребта:

- сильний біль або відчуття тиску в голові, шиї чи спині;
- поколювання або втрата чутливості в пальцях рук і ніг;
- втрата рухових функцій кінцівок;
- деформація в ділянці хребта;
- судоми;
- ускладнене дихання.

Спосіб транспортування вибирайте з огляду на тип і тяжкість травм

!!!! Пам'ятайте, якщо потерпілому своєчасно й правильно надасте домедичну допомогу, то саме ви можете врятувати йому життя!

Способи транспортування потерпілого залежно від типу травми

Тип травми	Спосіб транспортування
Відкрита черепно-мозкова травма	Зафіксувавши голову валиком із рушника лише лежачи
Закрита черепно-мозкова травма	Лежачи на спині з поверненою набік головою, щоб не запав язик і не потрапили в дихальні шляхи слина й блювотні маси
Травми обличчя або щелеп	У положенні лежачи з поверненою набік головою
Перелом ключиці	У сидячому положенні
Травма грудної клітки	У напівлежачому положенні
Травма поперекового відділу хребта	Лежачи на животі на жорсткій основі
Травма тазу	У положенні «жаби»: із валиком із ковдри чи одягу під колінами, що трохи розведені в боки
Закрита травма живота	Лежачи на спині з холодним компресом на животі
Стан шоку або непритомності	Із піднятими на 15—20 см ногами